

PATVIRTINTA
Anykščių Jono Biliūno
gimnazijos direktoriaus
2018 m. spalio 15 d.
įsakymu Nr. V-66

ANYKŠČIŲ JONO BILIŪNO GIMNAZIJA

MOKINIŲ MOKYMO SI KRŪVIO REGULIAVIMO TVARKOS APRAŠAS I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos mokymosi krūvių reguliavimo tvarkos (toliau – Tvarka) paskirtis - apibrėžti mokymosi krūvių reguliavimo tikslus ir principus, numatyti priemones ir jų įgyvendinimą.
2. Mokymosi krūvis - mokinio darbinės veiklos apimtis jo ugdymo procese. Mokymo krūvis apima privalomą pamokų skaičių; neformalaus švietimo užsiėmimus gimnazijoje ir už jos ribų; konsultacijas, namų darbus.
3. Šis aprašas reglamentuoja mokinių mokymosi krūvių reguliavimo tvarką gimnazijoje.

II. MOKINIŲ MOKYMO SI KRŪVIŲ OPTIMIZAVIMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, PRINCIPAI

4. Mokymosi krūvių reguliavimo tikslas – optimizuoti mokinių mokymo(si) krūvį atsižvelgiant į Bendrosiose programose numatytas ugdymo turinio apimtis.
5. Uždaviniai:
  - 5.1. skatinti mokytojų bendradarbiavimą planuojant ugdymo procesą ir reguliuojant mokinių mokymosi krūvius;
  - 5.2. skatinti mokinius racionaliai planuoti savo laiką, mokytis mokymosi strategijų, efektyvinti mokinių išmokymą pamokose;
  - 5.3. tarpusavyje derinti namų darbų skyrimą klasės mokiniams; garantuoti namų darbų skyrimo ir patikrinimo grįžtamąjį ryšį;
  - 5.4. laikytis vieno kontrolinio rašto darbo rašymo per dieną, stebėti formalaus vertinimo dažnius.
6. Optimizuojant mokinių mokymosi krūvį, vadovautis šiais principais:
  - 6.1. Mokiniui svarbu:**
    - 6.1.1. mokėjimo mokytis įgūdžiai - racionaliai planuoti savo laiką, išmokti mokymosi strategijų, intensyvus darbas pamokoje - mokytis ir išmokti pamokose;
    - 6.1.2. produktyvus bendradarbiavimas su mokytoju ir mokinių tarpusavio pagalba;
    - 6.1.3. savalaikis namų darbų atlikimas.

6.2. Mokytojui svarbu:

6.2.1. geranoriškai siekti pažinti mokinį, jo problemas ir padėti jam išsikelti individualius mokymosi tikslus, ugdyti socialines, iniciatyvumo ir kūrybingumo, asmenines kompetencijas;

6.2.2. diferencijuojant ir individualizuojant ugdymą, jo turinį (pritaikant mokinių amžių tarpsnius, turimai patirčiai, poreikiams, gebėjimų lygiui, mokymosi stiliams), kontrolinių rašto darbų datas derinti su kitais toje pačioje klasėje dirbančiais mokytojais. Nuosekliai planuoti mokinių mokymąsi ir optimizuoti namų darbus;

6.2.3. užmegzti tvarų ryšį su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), teikti tinkamą metodinę pagalbą.

6.3. Pagalbos mokiniui specialistui svarbu:

6.3.1. teikti savalaikę metodinę pagalbą mokytojui, siekiant pažinti ugdytinį;

6.3.2. užmegzti tvarų ryšį su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), teikti tinkamą metodinę pagalbą;

6.3.3. dalyvauti tiriamojoje veikloje (adaptacijos, krūvio mažinimo, mokinių ugdymosi poreikių tyrimo klausimais);

6.3.4. išsiaiškinti mokinio mokymosi nesėkmių priežastis, numatyti prevencines priemones.

6.4. Klasių kuratoriui svarbu:

6.4.1. užtikrinti savalaikę pagalbą mokiniui ir šalinti ugdymosi nesėkmių priežastis;

6.4.2. užmegzti tvarų ryšį su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), teikti tinkamą pagalbą, organizuoti ir vykdyti tėvų (globėjų, rūpintojų) švietėjišką darbą;

6.4.3. tarpininkauti dalykų mokytojams, siekiant padėti pažinti ugdytinį;

6.4.4. ugdyti socialines, iniciatyvumo ir kūrybingumo, asmenines kompetencijas.

6.5. Gimnazijos vadovams svarbu:

6.5.1. sudaryti optimaliausią pamokų tvarkaraštį;

6.5.2. organizuoti sistemingus mokytojų susitikimus, aptariant mokinių pasiekimus, daromą pažangą, metodinės pagalbos mokytojui teikimą krūvio reguliavimo klausimais;

6.5.3. vykdyti ugdymo proceso priežiūrą (atsiskaitomųjų darbų grafiko laikymasis, namų darbų monitoringas, ugdymo diferencijavimas bei individualizavimas, vadovavimas motyvuojančios mokymosi aplinkos kūrimui, mokymo priemonių panaudojimas ir savalaikis užsakymas), tiriamąją veiklą (mokinio mokymosi krūvis, adaptacija, ugdymosi poreikiai);

6.5.4. per dieną I–IV gimnazijos klasių mokiniams skirti ne daugiau kaip 7 pamokas;

6.5.5. penktadienį pagal galimybes organizuoti mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis;

6.5.6. mokiniams, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, pamokų tvarkaraštyje

turi būti ne daugiau kaip trys laisvos pamokos, įsiterpiančios tarp kitų pamokų, išskyrus tuos atvejus, kai mokinys pakeičia individualųjį ugdymo planą mokslo metų eigoje;

6.5.7. mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali turėti vieną laisvą pamoką, įsiterpiančią tarp kitų pamokų (jos metu mokinys renkasi neformaliojo ugdymo ar savišvietos veiklą);

6.5.8. pagal tvarkaraščio sudarymo galimybes ir intensyvinant dalykų mokymąsi pagrindinio ugdymo programos mokiniams gali būti skiriamos dvi pagrečiui – lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbų, technologijų pamokos, vidurinio ugdymo programos – visų dalykų, kurių skiriama daugiau nei dvi savaitinės pamokos (išskyrus menų dalykus).

III. MOKYMOSI KRŪVIŲ REGULIAVIMO PRIEMONĖS

7. Valstybės reguliuojamas ugdymo turinys įgyvendinamas pagal ugdymo planų lentelėse nustatytą minimalų privalomų savaitinių pamokų skaičių.

8. Mokiniam, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, maksimalus privalomų pamokų skaičius skiriamas suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

9. Mokymosi pagalbai organizuoti skiriamos trumpalaikės (trumpesnės už pamokos trukmę) ir ilgalaikės konsultacijos (trukmė lygi pamokos trukmei), atsižvelgiant į mokinio mokymosi galias. Trumpos konsultacijos neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) e. dienyno pagalba informuojami apie mokinio daromą pažangą jam suteikus mokymosi pagalbą.

10. Mokiniai pagal gimnazijos direktoriaus įsakymą atleidžiami nuo menų ir kūno kultūros, o išimties atvejais – ir kitų privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo, jeigu mokosi neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal atitinkamas formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šių programų turinys turi derėti su bendrųjų programų turiniu.

11. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai gimnazijoje. Gimnazija užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Kai šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, už mokinių saugumą atsako tėvai (globėjai, rūpintojai).

12. Dokumentų pateikimo tvarka:

12.1. mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba mokinys, kuriam suėję 18 m., pateikia direktoriui raštišką prašymą dėl atleidimo nuo atitinkamo dalyko pamokų;

12.2. mokinio atleidimas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų įteisinamas direktoriaus įsakymu;

12.3. dalyko, nuo kurio pamokų mokinys pilnai atleidžiamas, mokytojas mokinio dalyko mokymosi pasiekimus trimestro, metinio laikotarpio pabaigoje įvertina įrašu „įskaityta” arba konvertuoja į 10 balų vertinimo sistemą. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir gimnazijos vadovo įsakymą.

13. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų dalykų pamokų, tuo metu:

13.1. dalyvauja pamokoje, kaip stebėtojas;

13.2. suderinęs su mokytoju, užsiima kita gimnazijos siūloma veikla arba mokosi individualiai bibliotekoje;

14. Pamokų tvarkaraštyje mokiniui negali būti daugiau kaip 7 pamokos. Daugiau negu 7 pamokas gali turėti mokiniai išimties atvejais:

14.1. kai mokinys pasirenka mokomojo dalyko konsultaciją, kuri vyksta aštuntą pamoką;

14.2. III-IV gimnazijos klasių mokiniams pamokų tvarkaraštyje tą dieną yra „langas”.

15. Gimnazija užtikrina, kad namų darbai:

15.1. atitiktų mokinio galias;

15.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

15.3. nebūtų užduodami atostogoms;

15.4. nebūtų skirti dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

16. Namų darbų atlikimo būdai:

16.1. užduotys žodžiu ir/ar raštu;

16.2. individualios ir/ar grupinės užduotys;

16.3. teorijos kartojimas, analizė, sisteminimas;

16.4. projektiniai, tiriamieji darbai;

16.5. praktinė veikla.

17. Namų darbų užduotys gali būti:

17.1. trumpalaikės, kurias privalo atlikti iki kitos dalyko pamokos;

17.2. ilgalaikės, kurias privaloma atlikti iki sutartos datos. Mokytojai gali ilgalaikes namų darbų užduotis įvardinti kaip atsiskaitomuosius darbus.

18. Namų darbų skyrimo principai:

18.1. mokytojai mokslo metų pradžioje aptaria su mokiniais, kaip bus skiriami ir tikrinami namų darbai;

18.2. namų darbų trukmė ir sunkumas privalo atitikti mokinių amžių ir poreikius (yra individualizuojami ar diferencijuojami);

18.3. namų darbai privalo būti skiriami pamokoje taip, kad mokiniai turėtų laiko klausti (neskirti prieš pat skambutį ar jau nuskambėjus) ir įrašomi į elektroninio dienyno skiltį (nedalyvavusių pamokoje mokinių ir tėvų žiniai);

18.4. namų darbų užduotis turi būti aiški, suprantama, prasminga;

18.5. namų darbai būti skiriami ne tik iš pamokoje nagrinėtos temos, bet ir iš anksčiau eitu temų siekiant ankstesnių žinių pakartojimo ir anksčiau įgytų gebėjimų įtvirtinimo;

18.6. namų darbai privalo būti patikrinti ir aptarti.

19. Siekiant mažinti namų darbų krūvį mokiniams, mokytojai privalo taikyti pamokose aktyviuosius mokymo metodus, kurie skatintų kuo daugiau išmokti pamokoje.

20. Skirdami namų darbus mokytojai atsižvelgia į rekomenduojamą dalykui skirtą maksimalų namų darbų atlikimo laiką (laikas yra orientacinis, mokytojai jį derina tarpusavyje ir su mokiniais).

21. Atostogų laikotarpiui namų darbai neskiriami.

22. Kontroliniai rašto darbai:

22.1. Atsiskaitomųjų darbų skaičius orientuojamas į ugdymo plane dalykui skirtų savaitinių pamokų skaičių;

22.2. Atsiskaitomojo darbo datą ir laiką toje pačioje klasėje dirbantys mokytojai derina e. dienyno pagalba;

22.3. Mokiniais per dieną ne skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis rašto darbas ir apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę;

22.4. Atsiskaitomuosius rašto darbus, kaip diagnostinius darbus, gali inicijuoti gimnazijos vadovai, kitos ugdymo priežiūrą vykdančios institucijos.

23. Mokytojams, siekiant mažinti mokinių mokymosi krūvį pamokose, rekomenduojama:

23.1. derinti akademinį žinių teikimą ir mokinio bendrųjų bei dalykinių kompetencijų ugdymą;

23.2. diferencijuoti užduotis, leidžiančias mokiniui tobulėti;

23.3. dalykiškai komentuoti mokinių pasiekimus;

23.4. suteikti grįžtamąjį ryšį ir pagalbą mokiniui;

23.5. mokyti mokinius įsivertinti savo darbą pamokoje ir vertinti kitų mokinių darbą.

IV. MOKYMOŠI KRŪVIŲ IR NAMŲ DARBŲ STEBĖSENA

24. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui pagal funkcijas vykdo ugdomąją stebėseną.

25. Per mokslo metus ne mažiau kaip vieną kartą atliekamas vienas tyrimas / apklausa mokymosi krūvių reguliavimo klausimu.

26. Mokymosi krūvių stebėsenos klausimai visada įtraukiami į adaptacijos tyrimus.

27. Pagal gautus duomenis parengiamos rekomendacijos.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Trumpo laikotarpio konsultacijos neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį.
  29. Grožinės literatūros skaitymas neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį.
  30. Aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.
-